

Εξώφυλλο

ISSN: 2944-9391

Η ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ▪ ΚΥΡΙΑΚΗ 3 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2023 ▪ ΤΕΥΧΟΣ #264

**Η ΗΠΕΙΡΟΣ,
Η «ΕΚΘΕΣΗ
ΓΚΟΛΝΤΑΜΕΡ»
ΚΑΙ ΟΙ ΠΥΡΚΑΓΙΕΣ**

Η ΒΔΟΜΑΔΑ ΠΟΥ ΠΕΡΑΣΕ, ΣΤΑ ΓΙΑΝΝΕΝΑ

Οι πιο διαβασμένες ειδήσεις στον Τύπο Ιωαννίνων,
τη βδομάδα που πέρασε

1 Ο κ. Καχριμάνης,
τα νούφαρα
και οι «ξερόλες»

ΟΛΑ ΑΥΤΑ τα χρόνια, στο πολιτικό προσκήνιο, δεν έχουν λείψει τα μεγάλα, εύκολα λόγια που χαρακτηρίζουν τη λίμνη «στολίδι» και «διαμάντι», όπως δεν έχουν λείψει και οι λαϊκισμοί. Κι ούτε θα λείψουν..
<https://typos-i.gr/article/o-k-kaxrimanhs-ta-noyfara-kai-oi-3eroles>

2 Πανεπιστήμιο:
Εξεταστικές, μαθήματα,
αργίες '23-'24

ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ Ιωαννίνων ανακοίνωσε το «καλεντάρι» της ακαδημαϊκής χρονιάς: Ημερομηνίες εξετάσεων (αν και κάθε τμήμα ακολουθεί δικό του πρόγραμμα που μπορεί εν μέρει να διαφέρει), έναρξη μαθημάτων, αργίες, κ.λπ.
<https://typos-i.gr/article/panepisthmio-iwanninwn-e3etastikes-ma8hmata-argies-23-24>

3 «Ο τυχαίος θάνατος
ενός αναρχικού»
στον «Φρόντζο»

Η ΘΕΑΤΡΙΚΗ παράσταση «Ο Τυχαίος Θάνατος ενός Αναρχικού» του Ντάριο Φο, σε σκηνοθεσία Γιάννη Κακλέα, με τον Πάνο Βλάχο στον πρωταγωνιστικό ρόλο, έρχεται (και πάλι) στα Γιάννενα, στο υπαίθριο θέατρο της ΕΗΜ, στις 24 Σεπτεμβρίου, στις 21:00.
<https://typos-i.gr/article/o-tychaios-8anatos-enos-anarxikoy-ston-frontzo>

4 Γιάννενα: Ένας
μουσικός (κυρίως)
Σεπτέμβριος

<https://typos-i.gr/article/giannena-enas-moysikos-septembrios>

Αν σας **αρέσει** ο Τύπος Ιωαννίνων, μπορείτε να τον **στηρίξετε**

Ο Τύπος Ιωαννίνων typos-i.gr μπαίνει στα 7 χρόνια ζωής. Το καλοκαίρι του 2023 θα τα κλείσουμε.

Μέχρι σήμερα, οι εργαζόμενοι-ες του Τύπου έχουμε καταφέρει πράγματα που συνήθως χρειάζονται πολύ περισσότερο χρόνο για να γίνουν:

Εδώ μπορείτε να διαβάσετε τις ειδήσεις, γνωρίζοντας ότι θα βρείτε αναλυτικά, έγκυρα στοιχεία, χωρίς «φτηνά κόλπα», με σεβασμό στο αναγνωστικό κοινό, αλλά και σε όσους-ες είναι αποδέκτες της κριτικής.

Οι καιροί είναι δύσκολοι για όλους και όλες. Είναι και για εμάς.

Οι καιροί δεν είναι εύκολοι για ένα ανεξάρτητο μέσο ενημέρωσης, αυτοδιαχειριζόμενο, με κανονικές θέσεις εργασίας, από το οποίο ζούνε -ως μοναδική δουλειά- οι εργαζόμενοι-ες του.

Τι σας αφορούν αυτά; Μπορεί και τίποτα.

Αν όμως νιώθετε ότι σας αφορούν, υπάρχει η δυνατότητα να στηρίξετε τον Τύπο Ιωαννίνων.

Μπορείτε να διαλέξετε κάποια από τις συνδρομές που παρέχονται μέσω της πλατφόρμας Patreon.

Οι συνδρομητές-τριες, μέσω της πλατφόρμας, **έχουν**

πρόσβαση σε υλικό που δεν κυκλοφορεί στο site ή μπορούν να διαβάσουν πρώτα, πχ το Εξώφυλλο, εκεί, πριν αυτό κυκλοφορήσει.

Επίσης, **συμμετέχουν αυτόματα σε κληρώσεις για εισιτήρια θεαμάτων** στην πόλη των Ιωαννίνων.

Κάθε **καινούργια συνδρομή, συνοδεύεται από ένα αντίτυπο του βιβλίου «Οι αποστάτες, τα ρέντζελα και οι δήμαρχοι»**.

Αν το αποφασίσετε, η διαδικασία είναι απλή: Ακολουθείτε τον σύνδεσμο: https://www.patreon.com/TyposI?fan_landing=true

- Φτιάχνετε έναν λογαριασμό (με τον κλασικό τρόπο, mail-κωδικός)
- Διαλέγετε τη συνδρομή
- Πληρώνετε με κάρτα ή paypal

Κατόπιν, μπορείτε να παρακολουθείτε τη συνδρομή σας (και το αποκλειστικό υλικό, τις προσφορές κ.λπ.), είτε από το λογαριασμό σας στο patreon, είτε από την εφαρμογή του patreon, για κινητά.

Εκτός του patreon, ένας ακόμα τρόπος ενίσχυσης είναι το paypal

Εδώ, μπορείτε να καταθέσετε κάποιο ποσό: [paypal.me/sxhna](https://www.paypal.com/txhna)

Ακόμα όμως και δεν κάνετε τίποτα από όλα αυτά, και πάλι ευχαριστούμε για όλα.

ΠΥΡΚΑΓΙΕΣ

Πολλά χρήματα, τεράστιες καταστροφές, ελάχιστη πρόληψη

[ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΤΣΑΝΤΙΚΟΥ]

Η ετήσια διαδρομή από τις «επιτυχημένες συνεδριάσεις συντονιστικών οργάνων» στην αρχή κάθε αντιπυρικής περιόδου μέχρι την καταστροφή στο τέλος του καλοκαιριού, είναι πλέον μια δυστυχής συνήθεια στην Ελλάδα.

Το 2023 είναι η Τρίτη πιο φονική περίοδος πυρκαγιών στη χώρα τα τελευταία 16 χρόνια, έστω και αν, για επικοινωνιακούς λόγους, οι ζωές των ανθρώπων υπολογίζονται με διαφορετική βαρύτητα.

Πριν από μια πενταετία, η φωτιά στο Μάτι που κόστισε τη ζωή σε 103 ανθρώπους (104 συνολικά το καλοκαίρι του 2018), βρήκε και μια άλλη χρήση: την επικοινωνιακή, για πολιτικές στοχεύσεις.

Σε αυτό το πλαίσιο η τότε κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ ανέθεσε στον Γιόχαν Χέοργκ Γκολντάμερ, τον καθηγητή στο Ινστιτούτο Μαξ Πλανκ και διευθυντή του Παγκόσμιου Κέντρου Παρακολούθησης Πυρκαγιών, να δημιουργήσει μια επιτροπή και να συντάξει μια έκθεση για τις πυρκαγιές στην Ελλάδα, όπερ και εγένετο.

Ενδεικτικό της «αφομοίωσης» των πορισμάτων, είναι ότι μια από τις προτάσεις της επιτροπής ήταν η δημιουργία ενός συντονιστικού φορέα, του ΟΔΙΠΥ-Οργανισμού Διαχείρισης Πυρκαγιών Δασών και Υπαίθρου. ΟΔΙΠΥ συγκροτήθηκε τελικά το 2020, αλλά είναι ο Οργανισμός Διασφάλισης της Ποιότητας στην Υγεία...

Φυσικά, η αποτύπωση συμπερασμάτων μιας επιτροπής δεν συνιστά θέσφατο. Στην Ελλάδα όμως, όπου η σχεδόν αδυναμία πρόληψης των πυρκαγιών έχει οδηγήσει σε τραγικές απώλειες, έμφυχες και μη, θα περίμενε κανείς να εισακούγονταν διαπιστώσεις όπως ετούτες: Ότι καίριος είναι ο προκατασταλτικός σχεδιασμός, σε μια χώρα όπου οι βασικές λειτουργίες και δραστηριότητες, που «ελάφρυναν» τις δασικές εκτάσεις, έχουν υποχωρήσει και έχουν αντικατασταθεί από άλλες, επιβαρυντικότερες.

Ότι έχει υποχωρήσει η διαχείριση του δάσους, η συγκέντρωση της βιομάζας και απομάκρυνση νεκρών, για διάφορες αιτίες, δέντρων, η αραίωση, το κλάδεμα

Η έκθεση για την Ήπειρο και το νομό Ιωαννίνων

■ Τα Γιάννενα ήταν στη μεγαλύτερη επικινδυνότητα έναρξης πυρκαγιών κατά την περίοδο 1984-2009, ωστόσο οι 4 νομοί παρουσίασαν μικρότερες καμένες εκτάσεις.

■ Επίσης, ο νομός Ιωαννίνων παρουσιάζει πολύ χαμηλή επικινδυνότητα έναρξης πυρκαγιών με βάση τα στατιστικά της καίμενης έκτασης ανά πυρκαγιά.

■ Ο νομός Ιωαννίνων ξεκίνησε από το 2000 στον υψηλότερο βαθμό, ως περιοχή μίξης δασών-οικισμών. Σήμερα είναι σε μια μέση κατάσταση.

■ Η κλίση βροχοπτώσης σύμφωνα με την έρευνα Markonis et al 2016 είναι αρνητική σχεδόν σε όλη την Ήπειρο.

■ Η «μεγάλη εικόνα» στα αίτια, διαπιστώνει βαθύτερες αιτίες: Η νομαδική κτηνοτροφία μειώνεται, με τάση πλήρους εξαφάνισης, με αποτέλεσμα πολλές απομακρυσμένες εκτάσεις να υποβόσκονται ή να μη βόσκονται καθόλου, ενώ η συσσώρευση βιομάζας στους εγκαταλελειμμένους και δασωμένους αγρούς οδηγεί σε υψηλής έντασης καταστροφικές πυρκαγιές. Στο νομό Ιωαννίνων, ο αριθμός αιγοπροβάτων έχει μειωθεί κατά 40%, ενώ πολύ μεγάλη είναι η μετατόπιση των εργαζόμενων από τον πρωτογενή τομέα, σε άλλες δραστηριότητες, την εικοσαετία 1995-2015

κ.λπ, πράγματα που και δίνουν δουλειά, αλλά και εναλλακτικές πηγές ενέργειας, καθώς και βελτιώνουν την πρόσβαση σε περίπτωση πυρκαγιάς.

Ότι η «καταστολή των πυρκαγιών δασών και υπαίθρου είναι δύσκολο, ακριβό και επικίνδυνο έργο». Φέτος, δύο από τα θύματα είναι οι δύο πιλότοι του αεροπλανοφόρου στόλου των Καναντέρ (ή Bombardier). Η έκθεση Γκολντάμερ παρατηρεί και την παλαιότητα των εναέριων πυροσβεστικών μέσων.

Παρατηρεί επίσης ότι περισσότερο από 80% του συνολικού πληθυσμού της χώρας είναι συγκεντρωμένο στη μεσογειακή κλιματική ζώνη κατά μήκος των ακτών ή/και σε χαμηλά υψόμετρα με αποτέλεσμα να υπάρχουν μεγάλες ανθρωπογενείς πιέσεις για αλλαγή χρήσης γης και αυξημένη οικοδομική δραστηριότητα σε δασικές περιοχές γύρω από τα μεγάλα αστικά κέντρα ή περιοχές μεγάλης τουριστικής αξίας (Χαλκιδική, Ρόδος, Κρήτη, Αττική κλπ.).

ΤΕΣΣΕΡΙΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΚΑΤΑΘΕΤΕΙ Η ΕΚΘΕΣΗ:

■ τη μείωση ή ελαχιστοποίηση της πιθανότητας εκδήλωσης πυρκαγιών (τροποποίηση των συνθηκών που διαμορφώνουν το επίπεδο του κινδύνου έναρξης τους),

■ τη μείωση της πιθανότητας εξάπλωσης μιας πυρκαγιάς μετά την εκδήλωσή της (τροποποίηση της δυνατότητας εξάπλωσής της),

■ τη μείωση των καταστροφών που μπορεί να προκαλέσει η (κάθε) πυρκαγιά (δηλαδή τη μείωση της τρωτότητας των εκτεθειμένων στοιχείων και του αντικτύπου της πυρκαγιάς) και

■ ένα μηχανισμό ικανό να εντοπίζει και να αναγγέλλει γρήγορα κάθε νέα εστία, αποστέλλοντας τις απαιτούμενες δυνάμεις για άμεση καταστολή της (αύξηση της ικανότητας αντιμετώπισης).

Δύο διαπιστώσεις είναι επίσης πολύ ενδιαφέρουσες: ότι οι περισσότερες πυρκαγιές εκδηλώνονται σε θερμοκρασίες 25-30 βαθμούς και πολύ λιγότερες σε συνθήκες καύσωνα. Ακόμα, τα 2/3 των πυρκαγιών διαδίδονται με μέτριους ανέμους.

Επίσης, τα αίτια έναρξης πυρκαγιών δασών και υπαίθρου δεν είναι αυτά που πιστεύουμε ότι είναι.

Οι εμπρησμοί ανέρχονται μόλις στο 11,49%, άσχετα με το αν τα fake news και η μόνιμη διάσπαση καταδίωξης στην οποία αρέσκονται να φορτώνουν προβλήματα οι κυβερνήσεις – με ολέθρια αποτελέσματα- λένε το αντίθετο. Επίσης, το 11,26% οφείλεται σε αμέλεια, το 8,25% σε καύση αγρών, το 4,09% σε φυσικά αίτια και το 57,24% δεν μπορεί να αποδοθεί σε συγκεκριμένο αίτιο.

Οι εκρήξεις κυβερνητικών στελεχών κατά εμπρηστών, έτσι γενικά και αόριστα, είναι αφενός επικοινωνιακές, αφετέρου καταντούν γραφικές... Ένα μεγάλο κεφάλαιο, είναι τα πυροσβεστικά μέσα, ειδικά τα εναέρια. Η έκθεση Γκολντάμερ παρατηρεί ότι είναι πολύ ακριβά και μερικές φορές δεν μπορούν να δράσουν επαρκώς. Εκεί φαίνεται και η απουσία συντονισμού και πόσο δεν αρκεί η πολιτική πίεση για να «σταθμεύσει το ελικόπτερο στην περιοχή μας».

ΠΟΣΟ ΜΑΣ ΚΟΣΤΙΖΟΥΝ ΟΜΩΣ;

■ Το 2021, η μίσθωση 20 πυροσβεστικών ελικοπτέρων διαφόρων προδιαγραφών, κόστισε 35,4 εκατ. ευρώ.

■ Το 2022 κόστισε 36 εκατ. ευρώ.

■ Το 2023, μισθώθηκαν 42 συνολικά αεροσκάφη για τις ανάγκες πυρόσβεσης. Κόστισαν 71,8 εκατ. ευρώ.

Κοινώς, χρήματα δίνονται για μέσα, αλλά εκ του αποτελέσματος κρινόμενος, ο σχεδιασμός είναι αποτυχημένος.

Στην Ήπειρο, το 2022, η Πυροσβεστική στην Ήπειρο κατέγραψε συνολικά 337 περιστατικά πυρκαγιάς.

Κάηκαν, σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία, 2.773 στρέμματα διαφόρων ειδών. Κυρίως χορτολιβαδική και δασική έκταση, καλαμιώνες, γεωργικές εκτάσεις. Το περισσότερο δάσος κάηκε στον Αμάραντο.

Σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία, το μισθωμένο ελικόπτερο επενέβη συνολικά 8 φορές...

Το 2021 ήταν πολύ πιο καταστροφικό στην Ήπειρο: συνολικά κάηκαν 7.236 στρέμματα, τα 2.000 εκ των οποίων ήταν δασική έκταση στους Πάδες.

Το 2023, με λιγότερα περιστατικά πυρκαγιών, κάηκαν μεγαλύτερες εκτάσεις. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Ευρωπαϊκού Συστήματος Πληροφόρησης για Δασικές Πυρκαγιές που επεξεργάστηκε Πυρομετεωρολογική Ομάδα FLAME της μονάδας ΜΕΤΕΟ του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών (ΕΑΑ). Ειδικότερα: Η αθροιστικά καμένη έκταση στην Ελλάδα, από την αρχή του έτους έως και την Πέμπτη 24.08.2023, καταγράφει αύξηση +195% σε σύγκριση με την έκταση που κατά μέσο όρο (2002 - 2022) καίγεται ετησίως στη χώρα μας. Καταγράφοντας 1.281.480 στρέμματα καμένων εκτάσεων έως την Πέμπτη 24.08.2023, η Ελλάδα κατατάσσεται πρώτη μεταξύ 20 μεσογειακών χωρών. Δεύτερη έρχεται η Ισπανία με 824.640 στρέμματα και τρίτη η Ιταλία με 595.330 στρέμματα. Αύξηση των καμένων εκτάσεων καταγράφουν επίσης η Γαλλία (+66%) και το Μαρόκο (+30%), ενώ μείωση καταγράφεται στις υπόλοιπες χώρες.

Ο αθροιστικός αριθμός των μεγάλων δασικών πυρκαγιών (>300 στρέμματα) στην Ελλάδα, από την αρχή του έτους έως και την Πέμπτη 24.08.2023, καταγράφει μείωση -52% σε σύγκριση με τον αριθμό μεγάλων δασικών πυρκαγιών που κατά μέσο όρο (2002 - 2022) εκδηλώνονται στη χώρα μας σε ετήσια κλίμακα. Αύξηση του αριθμού των δασικών πυρκαγιών καταγράφεται σε Ισπανία (+78%), Γαλλία (+194%), Μαρόκο (+51%), Κύπρος (+2%), Λιβύη (+3%) και Σλοβενία (+14%).

Καταγράφοντας 27 μεγάλες δασικές πυρκαγιές (>300 στρέμματα) έως την Πέμπτη 24.08.2023, η Ελλάδα κατατάσσεται έβδομη μεταξύ 20 Μεσογειακών χωρών. Στην πρώτη θέση βρίσκεται η Ισπανία με 340 δασικές πυρκαγιές κατά τη διάρκεια του 2023.

Η μέση καμένη έκταση ανά μεγάλη δασική πυρκαγιά στην Ελλάδα, από την αρχή του έτους έως και την Πέμπτη 24.08.2023, σημειώνει αύξηση +517% σε σύγκριση με τον αντίστοιχο μέσο όρο της περιόδου 2002 - 2022.

Καταγράφοντας, κατά μέσο όρο, 47.462 στρέμματα ανά δασική πυρκαγιά έως την Πέμπτη 24.08.2023, η Ελλάδα κατατάσσεται πρώτη μεταξύ 20 Μεσογειακών χωρών, με τεράστια μάλιστα διαφορά. Δεύτερη έρχεται η Αλγερία με μέσο όρο 10.517 ανά δασική πυρκαγιά και τρίτη η Συρία με μέσο όρο 6.053 στρέμματα ανά δασική πυρκαγιά. Αυξήσεις καταγράφονται επίσης σε Τυνησία (+1%) και Ιταλία (+35%), με τις υπόλοιπες χώρες να παρουσιάζουν μείωση στον μέσο όρο των στρεμμάτων ανά δασική πυρκαγιά.

Στην Ήπειρο, το 2022, η Πυροσβεστική στην Ήπειρο κατέγραψε συνολικά 337 περιστατικά πυρκαγιάς.

Κάηκαν, σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία, 2.773 στρέμματα διαφόρων ειδών.

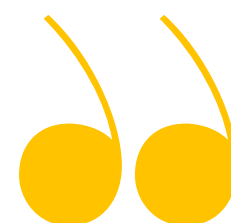
Κυρίως χορτολιβαδική και δασική έκταση, καλαμιώνες,

γεωργικές εκτάσεις. Το περισσότερο δάσος κάηκε στον

Αμάραντο.

Σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία, το μισθωμένο ελικόπτερο επενέβη συνολικά 8 φορές...

Το 2021 ήταν πολύ πιο καταστροφικό στην Ήπειρο: συνολικά κάηκαν 7.236 στρέμματα, τα 2.000 εκ των οποίων ήταν δασική έκταση στους Πάδες.

ΣΥΝΑΥΛΙΕΣ

4 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Μέλισσες

ΟΙ «ΜΕΛΙΣΣΕΣ» δίνουν συναυλία και στα Γιάννενα, στις 4 Σεπτεμβρίου, στις 21:00, στο υπαίθριο θέατρο της ΕΗΜ. Εισιτήριο: 20 ευρώ [ticketservices.gr, ticketsioannina].

7 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Νίκος Οικονομόπουλος

Ο ΝΙΚΟΣ Οικονομόπουλος εμφανίζεται στο υπαίθριο θέατρο της ΕΗΜ, στις 7 Σεπτεμβρίου, στις 21:30. Εισιτήριο 20 ευρώ. Προώληση: ticketservices.gr, ticketsioannina.

9 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Βασίλης Παπακωνσταντίνου

ΣΤΙΣ 9 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ, στις 21:00 ο Βασίλης Παπακωνσταντίνου έρχεται στα Γιάννενα, στο υπαίθριο θέατρο της ΕΗΜ, στο πλαίσιο της περιοδείας του για τα 50 του χρόνια στη μουσική. Εισιτήριο: 18 ευρώ, 15 ευρώ στην προώληση. Σημεία προώλησης: σε όλα τα καταστήματα Public, Media Markt, NOVA, viva.gr, Πολυχώρος Αγορά, βιβλιοπωλείο Αναγνώστης, TicketsIoannina.

4-6 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Castle Rock Festival

Το 7ο Castle Rock Festival επιστρέφει και φέτος, από 4 έως 6 Σεπτεμβρίου. Το φεστιβάλ διοργανώνει το Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Ιωαννιτών, σε συνεργασία με το Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς και την Εφορεία Αρχαιοτήτων Ιωαννίνων, στον αύλειο χώρο του Μουσείου Αργυροτεχνίας κι όχι μόνο. Επίσημος καλεσμένος του φεστιβάλ θα είναι ο κροάτης τραγουδιστής και μουσικός **Dino Jelusick** (φωτογραφία).

Το πρόγραμμα του φεστιβάλ, όπως ανακοινώθηκε, έχει ως εξής:

4 Σεπτεμβρίου

ΚΙΝΗΤΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΚΗΝΗ (θα διασχίσει τις οδούς Δωδώνης και Αβέρωφ): **Joana Rock band**
ROCKAROLLA (Μουσική βαρκαρόλα): **Lioneye**.
ΣΤΟ ΠΑΡΚΟ ΣΤΗ ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΩΝ ΟΔΩΝ Κ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗ ΚΑΙ Δ. ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ: **Krotalarta, Rock n Vox**

Επίσημη έναρξη του φεστιβάλ με πάνω από 60 μουσικούς επί σκηνής.

5 Σεπτεμβρίου

ΣΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΡΓΥΡΟΤΕΧΝΙΑΣ
20:45 Προβολή του ντοκιμαντέρ «**By the lake**». Μια παραγωγή του tyros-i.gr σε σκηνοθεσία Γιώργου Τσαντίκου. Η ροκ σκηνή των 80s και 90s live: Συμμετέχουν (με τη σειρά που εμφανίζονται στο «By the lake» - Βαγγέλης Αγγέλης, Deans, Gold Fingers, Χρ. Παρλαπάς, Spider Kickers, Fuzzy Nerds
80'S - 90'S PARTY (DISCO TAIGA): DJ set: **Philippos Raptis**. Guest: **DJ Kostis**
ΙΟΑΝΝΙΝΑ ROCK CITY
Στον πολιτιστικό πολυχώρο «Δημ. Χατζής», 17:30
Classic - Hard Rock Scene: **Into the Arena, Red Dice, JPG Edouarth, Bloodvault, Delusion, Felony Case**

6 Σεπτεμβρίου

ΣΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΡΓΥΡΟΤΕΧΝΙΑΣ
19:30 One step from the edge
Emerald, Neperia, George Gakis & The Troublemakers (πρώτη επίσημη παρουσίαση του νέου δίσκου «Parallel Dimensions»), **Jelusick**
ΙΟΑΝΝΙΝΑ ROCK CITY
Στον πολιτιστικό πολυχώρο «Δημ. Χατζής», 17:30
Alternative Scene: **Tempted, Casting Mules, Coins and Balloons, Mozes Remax, Petros Fuzzhead** (Full band), Spellbound, **Ask Tomorrow**

Η είσοδος είναι ελεύθερη σε όλες τις εκδηλώσεις.

8, 9, 10 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Ioannina Lake Festival

ΤΟ ΙΟΑΝΝΙΝΑ Lake Festival, που διοργανώνει το Κέντρο Νέων Ηπείρου, θα πραγματοποιηθεί από 8 έως 10 Σεπτεμβρίου, στη Λιμνοπούλα.

Το line up έχει ως εξής:

8 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Φοίβος Δεληβοριάς, Σπύρος Γραμμένος, Elephant, Moses Remax

9 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Μαρίζα Ρίζου, Πάνος Βλάχος, Κούπες, Cherry Ties, Αλέξανδρος Χαρίζανης, Χάρης Νταρζάνος,

10 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Colour Boom με Josephine, Mente Fuerte, Αναστάσιο Ράμμο, Στέφανο Πιτσινιάγκα, Marseux, Solmeister και Lila.

Τα εισιτήρια είναι μονοήμερα, διήμερα και τριήμερα. Ξεκινούν από 12 ευρώ στην προπώληση και φτάνουν στα 30 ευρώ για τις τρεις μέρες. Προπώληση εισιτηρίων: viva.gr.

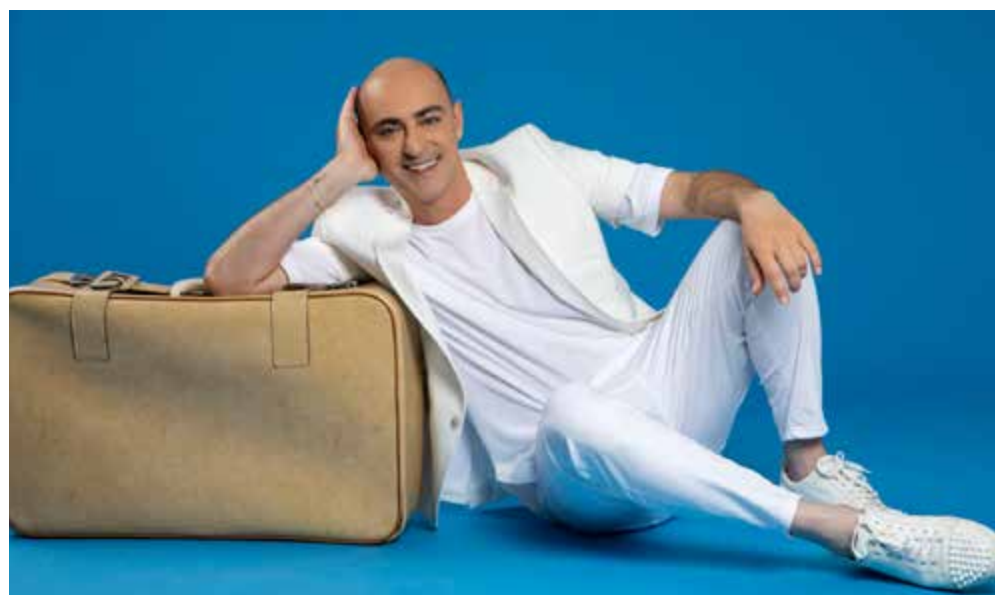

5 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

«Οιδίπους Τύραννος»

Η ΤΡΑΓΩΔΙΑ του Σοφοκλή «Οιδίπους Τύραννος» σε σκηνοθεσία του Σίμου Κακάλα με τον Γιάννη Στάνκογλου και τη Μαριλίτα Λαμπροπούλου επιστρέφει στα Γιάννενα. Μετά το ανέβασμα στο αρχαίο θέατρο της Δωδώνης τον Αύγουστο, η παράσταση ανεβαίνει αυτή τη φορά στο υπαίθριο θέατρο της ΕΗΜ, στις 5 Σεπτεμβρίου, στις 21:00.

Εισιτήριο 22 ευρώ (17 ευρώ το μειωμένο) – προπώληση ticketservices.gr, ticketsioannina.

6 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Ο θάνατος Αλευράς στον Φρόντζο

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ Αλευράς έρχεται στα Γιάννενα, στο υπαίθριο θέατρο της ΕΗΜ, στις 6 Σεπτεμβρίου, στις 21:00, με τη μουσικοθεατρική παράστασή του «40+ Βγαίνω... περιοδεία». Κείμενα έχουν γράψει η Ελένη Γκασούκα, ο Φοίβος Δεληβοριάς και ο Γιώργος Παυριανός, όπως και ο ίδιος ο Θάνατος Αλευράς. Ζωντανή μουσική παίζουν επί σκηνής οι Ζεμενίδης Ευριπίδης (κιθάρες), Κούρος Αλέξανδρος (πλήκτρα), Μιχαηλίδης Θάνατος (τύμπανα), Μπουλντής Γιώργος (μπάσο), Παπαδόπουλος Χρήστος (σαξόφωνα, κλαρίνο).

Τη σκηνοθεσία υπογράφει ο Φωκός Ευαγγελινός.

Τιμές εισιτηρίων: Προπώληση: 17 € | Ταμεία: 20 €. Προπώληση: ticketservices.gr & Tickets Ioannina

9 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

«Μπαρούτι για την Επανάσταση»

ΤΗ ΘΕΑΤΡΙΚΗ μεταφορά του παιδικού βιβλίου των εκδόσεών του «Μπαρούτι για την Επανάσταση» της Σοφίας Καλαντζάκου, σε εικονογράφηση Θάνου Τσίλη, παρουσιάζει το Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς το Σάββατο 9 Σεπτεμβρίου, στις 19:00, στο Μουσείο Αργυροτεχνίας. Η παράσταση πραγματεύεται την καθημερινή ζωή δυο παιδιών, του Νικόλα και της Βιολέτας, στη Δημητσάνα των προεπαναστατικών χρόνων. Θα πραγματοποιηθεί από μέλη της Θεατρικής Ομάδας Ομίλου Πειραιώς, σε σκηνοθετική επιμέλεια Ζωής Ξανθοπούλου, με ταυτόχρονη διερμηνεία στην ελληνική νοηματική γλώσσα από την Ανδρονίκη Ξανθοπούλου. Είσοδος ελεύθερη.

10 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

«Πίτερ Παν»

Η ΠΑΙΔΙΚΗ παράσταση «Πίτερ Παν» ανεβαίνει στις 10 Σεπτεμβρίου, στις 20:00, υπαίθριο θέατρο της ΕΗΜ. Σκηνοθετεί ο Νίκος Λημνιός. Παίζουν: Νάντια Αντωνίου, Γιάννα Σισκοπούλου, Ραφέλα Καβαζαράκη, Κωνσταντίνος Πλώτας, Νίκος Λημνιός. Εισιτήριο: 10 ευρώ, 8 ευρώ στην προπώληση (viva.gr, ticketsioannina).

ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΠΟΥ ΜΑΣ ΑΡΕΣΟΥΝ

Η Νατάσα Μποφίλιου διαλέγει έξι βιβλία

Η Νατάσα Μποφίλιου έρχεται για ένα live στα Γιάννενα, στον Φρόντζο, στις 14 Σεπτεμβρίου. Στο μεταξύ, διαλέγει σήμερα έξι βιβλία από την παιδική της ηλικία, που τη συνοδεύουν ακόμα:

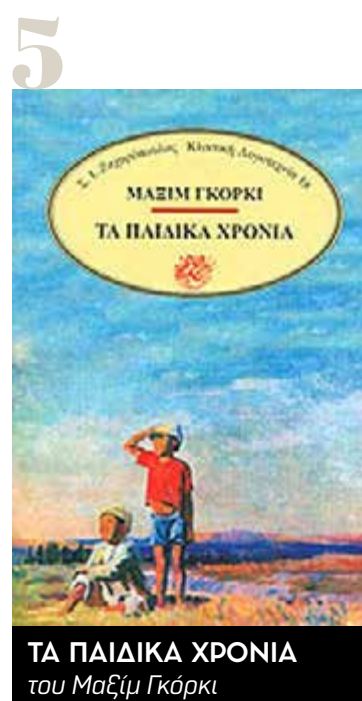
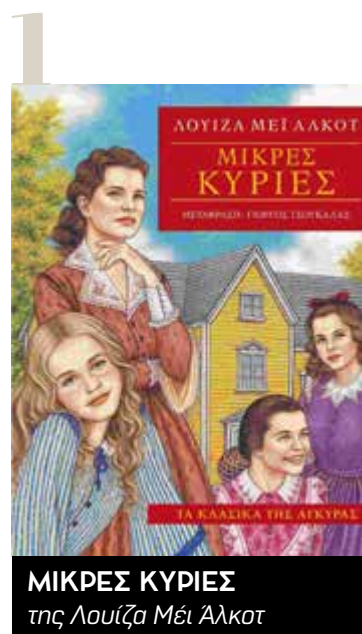

PHOTO CREDIT: ΚΩΣΤΑΣ ΑΓΓΟΥΛΗΣ

«**Τ**α βιβλία υπήρξαν το πρώτο μου καταφύγιο. Προηγήθηκαν της μουσικής και η αισθητική μου σε αυτήν καθορίστηκε από τη σχέση μου με την ανάγνωση και τους μυθικούς της κόσμους που ζούσα μέσα τους μικρή. Νομίζω πως όλη μου η ύπαρξη, οι ιδέες μου, οι ανάγκες μου σχηματίστηκαν σιγά σιγά στις σελίδες των βιβλίων μου και σε όσα με οδηγούσαν.

Η βιβλιοθήκη των γονιών μας πάντα γεμάτη και τολμηρή ήταν αφετηρία!

Παραθέτω ενδεικτικά 6 βιβλία από τα παιδικά μου χρόνια που θεωρώ κομβικά σε αυτό το ταξίδι παρότι κοιτάζοντας τη λίστα ξέρω πως αδικώ πολλά άλλα που μου κατακλύζουν το μυαλό...», λέει η ίδια στο «Εξώφυλλο».

BERLIN ALEXANDERPLATZ

Η σειρά που καθόρισε τις σειρές

[ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΤΣΑΝΤΙΚΟΥ]

Το 1929, στην ακμή της «Δημοκρατίας της Βαϊμάρης», ο Άλφρεντ Ντέμπλιν δημιούργησε την τελειότερη καταγραφή της: το Berlin Alexanderplatz, μια νουβέλα περίπου 430 σελίδων (στη γερμανική έκδοση).

Ο Ντέμπλιν ήταν Πομεράνιος, γιατρός στο επάγγελμα. Είχε μάλιστα δηλώσει εθελοντής το 1914 για να αποφύγει τη στράτευση, στον Α΄ Παγκόσμιο. Το Berlin Alexanderplatz τον καθιέρωσε ως λογοτέχνη και διανοητή και ήταν τέτοια η απήχηση της περιγραφής (αλληγορικής και μη), της γερμανικής κοινωνίας και των τρομερών της αντιθέσεων στον Μεσοπόλεμο, που πήρε τα εύσημα (και) του φιλοσόφου Βάλτερ Μπέν-γιαμιν.

Καλά όλα αυτά. Η τηλεόραση τι σχέση έχει;

Θα φτάσουμε και εκεί. Το 1931 κίολας, το βιβλίο έγινε ταινία, σε σκηνοθεσία του Πίλ Γιούτζι, ο οποίος, λίγο μετά την ταινία, μπήκε στο NSDAP. Το ίδιο έκανε και ο πρωταγωνιστής της, ο Χάινριχ Τζωρτζ, που πέθανε τελικά σε σοβιετικό στρατόπεδο αιχμαλώτων ως συνεργάτης των ναζι.

Μιλώντας λοιπόν για αντιθέσεις και συγκρούσεις, φτάνουμε στα 1979. Ο Ράινερ Βέρνερ Φασμπίντερ, το τρομερό παιδί του γερμανικού σινεμά και γενικώς, του αβαν γαρντ κινηματογράφου, αποφασίζει να μεταφέρει στη μικρή οθόνη, σε 13 υπερωριαία επεισόδια, το Berlin Alexanderplatz. Μαζεύει το κρου του, μεταξύ των οποίων η μούσα του Χάνα Σιγκούλα, μια Σιλέσια διωγμένη από όλους σε εκείνο το ταραγμένο κομμάτι της παλιάς Πρωσίας, στην Πολωνία, η νεαρή τότε Μπάρμπα Σούκοβα και ο Γκύντερ Λάμπρεχτ, ένας από τους παλιότερους και κορυφαίους γερμανούς ηθοποιούς και ξεκινάει να εξηγήει πώς ξεπήδησε ο ναζισμός ως βασική επιλογή του συστήματος εξουσίας.

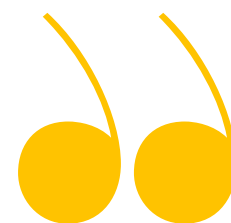
Το Berlin Alexanderplatz είναι μια δύσκολη σειρά. Ο Φασμπίντερ ποτέ δεν φημίστηκε για την προσαρμοστικότητα του ως άνθρωπος και καλλι-

Δύο σκηνές από το Berlin Alexanderplatz (1980). Πάνω: Ο Γκύντερ Λάμπρεχτ και η Χάνα Σιγκούλα. Κάτω: Ο Ιβάν Ντέσνι, ο Γκύντερ Λάμπρεχτ και η Λιζελόττε Έντερ

Το Berlin Alexanderplatz είναι μια δύσκολη σειρά. Ο Φασμπίντερ ποτέ δεν φημίστηκε για την προσαρμοστικότητά του ως άνθρωπος και καλλιτέχνης. Ωστόσο, αν κάποιος λάμβανε το ΒΑ ως μια... ινστρουχτόρικη ανάλυση των πολυδιαβασμένων που δεν ξέρουν τι κάνει ο λαός, θα έπρεπε να το ξανασκεφτεί.

τέχνης. Ωστόσο, αν κάποιος λάμβανε το ΒΑ ως μια... ινστρουχτόρικη ανάλυση των πολυδιαβασμένων που δεν ξέρουν τι κάνει ο λαός, θα έπρεπε να το ξανασκεφτεί.

Καταρχάς, το ίδιο το βιβλίο του Ντέμπλιν είναι «γειωμένο» στην πραγματικότητα της Γερμανίας. Περιγράφει τη ζωή ενός κατάδικου που απελευθερώνεται και προσπαθεί να ξαναφτιάξει τη ζωή του, μέσα σε ένα κοινωνικό σύνολο που, στην πλειοψηφία του υποφέρει, ένα μικρό του κομμάτι πλουτίζει κανονικά και δεν ενδιαφέρεται για την κοινωνική ευμάρεια, παρά μόνο για τη διατήρηση της «κανονικότητας» με κάθε κόστος (ακόμα και με τους ναζι στην εξουσία) και οι αντιθέσεις είναι ορατές παντού: Από τις θλιβερές εργατικές κατοικίες στις οποίες διαβιώνουν συνωστισμένες οικογένειες, μέλη των οποίων δουλεύουν για ένα κομμάτι ψωμί, μέχρι τα μπάουχαους γραφεία που δεν διαφέρουν σε πολλά σημεία από ένα στυλιζαρισμένο «κέντρο επιχειρήσεων» μιας σημερινής πολυεθνικής.

Δεύτερον, ο Φασμπίντερ είναι κυριολεκτικά αδέκαστος με τους ήρωες. Ο Μπίμπερκοφ, ο πρωταγωνιστής, είναι ταυτόχρονα αφηγητής και αναλυτής όλων των πραγμάτων που (του) συμβαίνουν. Μονολογεί συχνότατα, τοποθετημένος σκηνοθετικά με τον τρόπο του Φασμπίντερ: οι σκιές των ανθρώπων σε κάθε τους σκέψη και πράξη, σε μια σειρά πλάνων.

Ο Φασμπίντερ επίσης, έβαλε μπόλικο από τον εαυτό του στη σειρά και στο πώς κατάλαβε ο ίδιος το βιβλίο. Σημειώνεται ότι σε αρκετές ταινίες του υπήρχαν πλάγιες αναφορές στο Berlin Alexanderplatz, με ονόματα και επώνυμα που έδινε σε ήρωες, ενώ ο ίδιος έκανε το editing των ταινιών του με το όνομα Φραντζ Γουόλς. Φραντζ από τον Μπίμπερκοφ, Γουόλς από τον Ραούλ Γουόλς, το κινηματογραφικό του πρότυπο.

Το αποτέλεσμα είναι μνημειώδες. Η σειρά δεν είναι ακριβώς η ιδανική για binge watching, καθώς κάθε επεισόδιο είναι μια μικρή ταινία.

Το ύφος της, το περιεχόμενο, τα μηνύματα όμως, αξίζουν κάθε ένα από τα 894 λεπτά της...

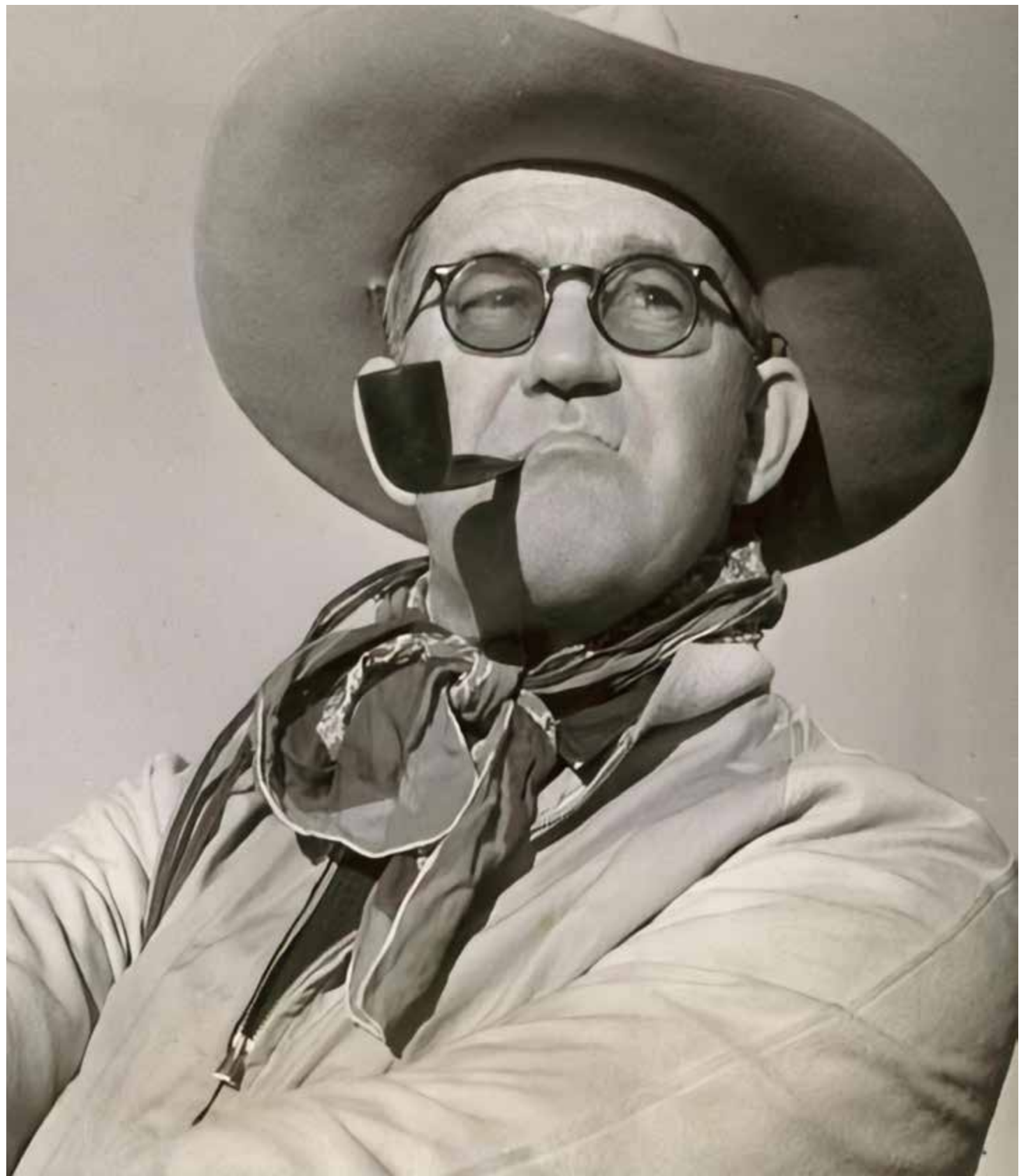
Αν δεν υπήρχε ο Τζον Φορντ, το πιθανότερο οι κινηματογράφοφιλοι όλου του κόσμου θα είχαν χάσει το ένα τρίτο της απόλαυσής τους και πολλοί από τους μετέπειτα πραγματικά σπουδαίους σκηνοθέτες να είχαν μείνει στα μισά, να είχαν βασικές ελλείψεις στη δομή, το στήσιμο της κάμερας, το χτίσιμο των χαρακτήρων και κυρίως στην αφήγηση.

Ο επιδραστικότερος σκηνοθέτης, μαζί με τους Γκρίφιθ, Αϊζενστάιν, Τσάπλιν, Ρενουάρ και Βιτόριο ντε Σίκα, που κατέχει ακόμη το ρεκόρ των τεσσάρων Όσκαρ σκηνοθεσίας, επηρέασε τα μέγιστα μια σειρά από σημαντικότερους κινηματογραφιστές, από Κουροσάβα και Μπέργκμαν, μέχρι τον περίφημο Σατιατζίτ Ράι, ενώ για τον Όρσον Γουέλς υπήρξε ένας άτυπος δάσκαλος. Ο Γουέλς είχε πει ότι η μοναδική προετοιμασία που έκανε για να γυρίσει τον αριστουργηματικό «Πολίτη Κέιν» ήταν ότι είδε... σαράντα φορές την «Ταχυδρομική Άμαξα» του Φορντ. Το κλασικό γουέστερν, μπορεί να χαρακτηριστεί και ως το πρώτο βασικό μάθημα του κινηματογράφου. Όταν ρωτήθηκε ο Γουέλς ποιοι είναι οι τρεις αγαπημένοι του σκηνοθέτες εκείνος απάντησε αφοπλιστικά «ο Φορντ, ο Φορντ και ο Φορντ...».

Ο σημαντικότερος Αμερικανός σκηνοθέτης, με την αγριωπή φάτσα, «την έκανε» καλπάζοντας προς την αγαπημένη του έρημο, για την τελευταία του κατοικία, πριν πενήντα χρόνια (31 Αυγούστου 1973), αφήνοντας τον κινηματογράφο ορφανό, αλλά και με ένα έργο ασύγκριτο, ψυχωμένο, μεγαλοφυή. Ο Φορντ, με τον ατίθασο έως και ιδιότροπο, αλλά και ακέραιο, χαρακτήρα του, θα πέσει θύμα μίας αστείας προκατάληψης και θα χάσει το Όσκαρ σκηνοθεσίας για τέσσερα αριστουργηματικά γουέστερν, τα οποία γύρισε στην περίοδο της ακμής του.

ΤΖΟΝ ΦΟΡΝΤ

Ο πρωτομάστορας του κινηματογράφου

Ο Τζον Φορντ γεννήθηκε την 1η Φεβρουαρίου του 1894 στο Μέιν, από γονείς Ιρλανδούς, που έφτασαν στις ΗΠΑ το 1872. Ο πατέρας του δούλεψε σε σκληρές δουλειές και προλαβαίνοντας τις άγριες εποχές του Φαρ Ουέστ, θα κάνει μέχρι και τον φύλακα σε σαλούν. Ο Φορντ, από παιδί θα βρεθεί στα κινηματογραφικά στούντιο και θα συμμετάσχει ως κομπάρσος στην περίφημη «Γέννηση Ενός Έθνους» του πρωτοπόρου Γκρίφιθ το 1915. Με το ιρλανδικό αίμα του να βράζει, θα κάνει όλες τις δουλειές που υπάρχουν σε ένα στούντιο, μέχρι να αρχίσει να γυρίζει τις πρώτες του ταινίες στα τέλη της δεκαετίας του 1910. Υπολογίζεται ότι γύρισε περί τις 60 ταινίες στην εποχή του βωβού κινηματογράφου, μέσα σε μία δεκαετία, απ' τις οποίες ελάχιστες έχουν διασωθεί.

Ουσιαστικά τη δεκαετία του '30 θα αρχίσει να αποκτά ειδικό βάρος στο Χόλιγουντ, ενώ το 1935 θα κερδίσει και το πρώτο του Όσκαρ, στο δραματικό «Ο Καταδότης», με τον συμπατριώτη του και αγαπημένου του φίλο του Βίκτορ ΜακΛάγκλεν στον πρωταγωνιστικό ρόλο. Μία ταινία που θεωρείται ίσως η καλύτερη προπολεμικά. Ο Φορντ, θα δείξει πολύ γρήγορα την αξία του, το ταλέντο του, το μοναδικό χάρισμα που είχε στο στήσιμο των πλάνων του. Σπανίως κουνούσε την κινηματογραφική μηχανή, θα γράψει ιστορία για τα γενικά και μεσαία πλάνα του, το καθράρισμα του, τις ανθρώπινες φιγούρες σε σχέση με τα τοπία της φύσης, ενώ όταν αποφάσισε να τοποθετήσει την κάμερα σε ράγες, αλλάζοντας ταχύτητα στα γουέστερν του, έδωσε τη δική του απάντηση στο τι σημαίνει κινηματογραφικός ρυθμός. Στα γυρίσματά του εμπιστευόταν απολύτως το ένστικτό του και δεν έκανε προσχεδιασμό ή πολλά γυρίσματα σκηνών, εξασφαλίζοντας οικονομία στους παραγωγούς, και το κυριότερο, οι ταινίες του δεν επιδέχονταν αλλαγές. Το τελικό μοντάζ το έκανε μόνο αυτός.

ΑΚΕΡΑΙΟΣ

Ταυτόχρονα, όμως, ήταν και φοβερά ιδιόρρυθμος. Σκληρός, καβγατζής, επιβλητικός, προληπτικός, πότης, φανατικός καπνιστής, γυναικάς και ταυτόχρονα ιδιαίτερα ευαίσθητος. Όταν άκουγε κάποιον να βωμολοχεί και ειδικά μπροστά σε γυναίκα, τον πέταγε αμέσως έξω από τα πλατό. Υπήρξε ακεραίος χαρακτήρας, πιστεύοντας στην ανδρική φιλία και σε αρχές, όπως στην πίστη στον άνθρωπο -ειδικά στον μοναχικό- και ταυτόχρονα υπέρμαχος της κοινότητας. Ανέδειξε τον σεβασμό στη φύση, τη συντροφικότητα, το μεγαλείο της θυσίας. Πίστευε στη χριστιανική ηθική και όχι στην υποκριτική ηθικολογία, απεχθανόταν τους παραδό-

Τα Όσκαρ

Ο ΦΟΡΝΤ θα κερδίσει τέσσερα Όσκαρ σκηνοθεσίας. Εκτός από τον προπολεμικό «Καταδότη», θα τιμηθεί με το χρυσό αγαλματίδιο, έχοντας πολλές φορές απέναντί του άλλα θηρία της σκηνοθεσίας, για τις ταινίες: «Τα Σταφύλια της Οργής» [φωτογραφία], ένα δράμα για το οικονομικό «κραχ», που είναι επίκαιρο όσο ποτέ, με τον Χένρι Φόντα, το επικό κοινωνικό δράμα για την εργατική τάξη «Η Κοιλιά της Κατάρας» [1941], με τους Γουόλτερ Πίττσον και Μορίν Ο'Χάρα και το λυρικό δράμα «Ένας Ήσυχος Άνθρωπος», μια νοσταλγική ρομαντική ταινία για την πατρίδα του Φορντ, με Γουέιν, σε έναν διαφορετικό ρόλο και πάλι την Μορίν. Ο Φορντ, γύρισε πάνω από 140 ταινίες. Εκτός από τα αριστουργήματά του, γύρισε δεκάδες εξαιρετικές ταινίες, αλλά ακόμη και οι πιο αδιάφορες, έχουν την αξία τους, βλέπονται με ευχαρίστηση. Ωστόσο, υπάρχουν και τέσσερα γουέστερν, πραγματικά κινηματογραφικά διαμάντια, που θα έπρεπε κανονικά να κερδίσουν το Όσκαρ με «κάτω τα χέρια», αλλά δεν βραβεύτηκαν γιατί τις εποχές εκείνες η Αμερικάνικη Ακαδημία Κινηματογράφου, είχε την προκατάληψη ότι το γουέστερν δεν ανήκει στο σοβαρό σινεμά!

Η κάθε μία απ' αυτές τις τέσσερις ταινίες αποτελούν ένα ολόκληρο κεφάλαιο στο παγκόσμιο σινεμά. Συνοπτικά:

πιστους και τη νέα θρησκεία του «χρήματος», που είδε να αναπτύσσεται στην εποχή της ακμής του. Ειδικά, έπειτα από το μεγάλο «κραχ», έβρισκε πάντα την ευκαιρία να σπλητεύσει με δριμύτητα την ιδεολογία του πλουτισμού, την εκμετάλλευση του ανθρώπου, τον αμοραλισμό, την αρπαγή των φυσικών πόρων, το αμερικάνικο μοντέλο «ανάπτυξης».

«...ΚΑΙ ΚΑΝΩ ΓΟΥΕΣΤΕΡΝ»

Χωρίς να ανήκει στην Αριστερά, στάθηκε πάντα απέναντι στους υπερσυντηρη-

τικούς κύκλους και το κατεστημένο τής κινηματογραφικής βιομηχανίας, ενώ σήκωσε το ανάστημά του και απέναντι στον πανίσχυρο τότε Μακαρθισμό. Χαρακτηριστικό της στάσης αυτής, όταν έστειλε στον αγύριστο την κυρίαρχη αντικομμουνιστική υστερία και την ανθρωποφαγία της εποχής, συμπαραστεκόμενος στον χαρακτηρισμένο «φιλοκομμουνιστή» Τζόζεφ Μάνκιεβιτς. Ήταν τη δεκαετία του '50 και σε κάποια συνεδρίαση του Σωματείου Αμερικάνων Σκηνοθετών, όταν βαρέθηκε το παραλήρημα του ακροδεξιού Σεσίλ Ντε Μιλ και είπε από το βάθος της αίθου-

σας: «Είμαι ο Τζον Φορντ και κάνω γουέστερν. Σεσίλ άκουσα προσεκτικά ότι είπες και δεν μου άρεσε καθόλου. Κάτσε κάτω τώρα, να ψηφίσουμε τον Μάνκιεβιτς και να πάμε στα σπίτια μας». Έτσι κι έγινε. Και αυτό παρότι ήταν αγαπητός φίλος με έναν άλλο περιβόητο αντικομμουνιστή, τον Τζον Γουέιν, τον οποίο κατέστησε θρύλο, μαθαίνοντάς του τι σημαίνει υποκριτική, από την πρώτη τους συνεργασία, στην «Ταχυδρομική Άμαξα». Θα γυρίσουν μαζί πολλές σπουδαίες ταινίες και θα κάνουν παρέα, απολαμβάνοντας το δειλινό στο Γκραν Κάνιον, πίνοντας το ποτό τους. Προφανώς δεν μιλούσαν πολιτικά και όπως φαίνεται και συνομολογούν και πολλοί που ήξεραν από πρώτο χέρι τον «Δούκα», όταν δεν έμπαινε η πολιτική στη μέση, ήταν ένας υπέροχος τύπος. «Η Ταχυδρομική Άμαξα» (1939), αποτελεί τη Βίβλο του γουέστερν, ένα σπέσιαλ μάθημα κινηματογράφου, μνημείο κλασικής αφήγησης και λιτότητας, ρυθμού, υποδειγματικού μοντάζ και απίστευτων πλάνων, με τον Φορντ να συνθέτει μια εκπληκτική πινακοθήκη χαρακτήρων, να καυτηριάζει τον πουριτανισμό, την υποκρισία των «νοικοκυραίων» και να επιτίθεται με δριμύτητα στο κεφάλαιο. Και βεβαίως να καταστήσει τον Τζον Γουέιν θρύλο.

Το 1962 θα γυρίσει το αριστουργηματικό «Ο Άνθρωπος που Σκότωσε τον Λίμπερτι Βάλανς», ενώνοντας μοναδικά τον Τζιμι Στιούαρτ με τον Τζον Γουέιν. Τον ευγενικό, πράο, ιδεολόγο ήρωα, με τον σκληροτράχηλο, άξεστο, έτοιμο για καβγά και δυνατό πιστολά. Τους ενώνει η αυταπάτηση, που θα κάνει καλύτερο τον κόσμο, αλλά και ο ευγενικός έρωτας προς την περήφανη Βέρα Μάιλς.

Και βεβαίως δεν μπορεί να λείπει το απόλυτο αριστούργημα «Η Αιχμάλωτος της Ερήμου» (1956), με το οποίο κάνει και την αυτοκριτική του για το ζήτημα των Ινδιάνων, τους οποίους σχεδόν πάντα τους αντιμετώπιζε με σεβασμό, αλλά αρκετές φορές τους χρησιμοποίησε απλώς ως απειλή για τους ήρωές του. Ο εκπληκτικός Τζον Γουέιν εδώ, είναι ένας αμφιλεγόμενος ή αρνητικός ήρωας, ως αποτέλεσμα των στερεότυπων με τα οποία μεγάλωσε. Το μίσος του για τους Ινδιάνους θα τον φέρει κοντά στην παράνοια. Από τις ταινίες που θέλεις να βλέπεις κάθε βδομάδα για μια ζωή και με το θάνατο φινάλε, όταν ο Γουέιν, που έχει καταλάβει το λάθος του, συνειδητοποιεί ότι ανήκει σε μία γενιά που πρέπει να φύγει από το προσκήνιο, εγκαταλείπει το σπίτι της καλοσυνάτης οικογένειας, βγαίνει από τη σκοτεινή πόρτα στο αστραφτερό φως και κατευθύνεται προς την έρημο. Εκεί που ανήκει και η ψυχή του Τζον Φορντ.

ΕΝΑ ΒΙΒΛΙΟ ΤΗ ΒΔΟΜΑΔΑ

«Το αλάτι του Bad Ischl»

**ΤΟ ΑΛΑΤΙ
ΤΟΥ BAD ISCHL**
ΚΩΣΤΑΣ ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΚΙΧΛΗ

Ο Κώστας Μαυρουδής ξεκίνησε ως ποιητής, αλλά εδώ και πολλά χρόνια συνεχίζει να γράφει πεζά, χωρίς, ωστόσο, να έχει απομακρυνθεί ούτε κατ' ελάχιστον από την ποίηση. Το καινούργιο βιβλίο του «Το αλάτι του Bad Ischl», που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Κίχλη, αποτελεί κατά δήλωσή του μέρος μιας τετραλογίας η οποία αποτελείται από τους τίτλους «Με εισιτήριο επιστροφής» (1983), «Οι κουρτίνες του Γκαριμπάλντι» (2000) και «Στενογραφία» (2006). Ξεφυλλίζοντας, εντούτοις, κανείς το νέο πόνημα του Μαυρουδή, εύκολα αντιλαμβάνεται πως εδώ συρρέει και εκβάλλει το σύνολο της πεζογραφικής του παραγωγής: από την «Επίσκεψη σε γέροντα με άνοια» (2001) και το «Η ζωή με εχθρούς» (2008) μέχρι και το «Η αθανασία των σκύλων» (2013). Τα πεζά του Μαυρουδή περνούν μέσα από τα είδη του δοκιμίου, του μικροδιηγήματος (ή διηγήματος μπονζάι), του ημερολογίου, του αποφθέγματος, της βιογραφίας, της αυτοβιογραφίας και του ταξιδιωτικού χρονικού (όλα αυτά σε αποσπασματική ή μάλλον σε ελλειπτική μορφή, εκτός, βεβαίως, του αποφθέγματος) ενώ συχνά επιζητούν να λειτουργήσουν και ως λεζάντες ή ως υποσημειώσεις στο περιθώριο τόσο της ίδιας της γραφής, που κάποτε γίνεται σπειροειδής και άκρως παιγνιώδης, όσο και της ανάγνωσής ή της υποδοχής της. Η ποίηση, ωστόσο, παραμένει εγκατεσπαρμένη σε όλο το μήκος της πεζογραφίας του ως ενδιάθετη στάση και υπόγειο κλίμα, ως ένας αφανής λόγος που προσδίδει αίφνης στο ακριβές περίγραμμα των πραγμάτων μια συνοπτική, αφαιρετική και ταυτοχρόνως συμπεριληπτική λειτουργία, η οποία υπερβαίνει το συγκεκριμένο (πραγματολογικό ή άλλο) πλαίσιο αναφοράς του.

Δύο διαφορές βλέπω ανάμεσα στο τωρινό βιβλίο και τα προηγούμενα: η μια είναι η αφηγηματική επιφάνεια και η έκταση των κειμένων. Κάθε βιβλίο του Μαυρουδή αποτελεί συλλογή μικρών κειμένων (εσωτερικά αλλά όχι αδιόρατα συσχετισμένων μεταξύ τους). Στην ανά χείρας, όμως, δουλειά του τα κείμενα είναι εκτενέστερα και αναπτυγμένα σε μεγαλύτερης εμβέλειας αφηγηματική γραμμή ενόσω στο θεματικό τους

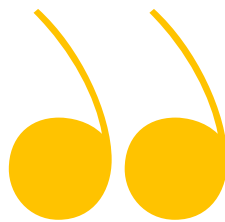
κέντρο επανέρχεται συχνά το ζήτημα της αργής, βασανιστικής και εκ των προτέρων ατελέσφορης διαδικασίας του λογοτεχνικού γραψίματος. Αυτή είναι η δεύτερη διαφορά από τα προηγούμενα, έχοντας, εννοείται, κατά νουν και την έκταση και την ουσία. Με ποιον ακριβώς τρόπο εντούτοις συλλαμβάνει η λογοτεχνία την πραγματικότητα προκειμένου να την προικίσει με φόρμα, πνοή, βάθος, όπως και με τη διάσταση μιας ούτως ή άλλως ανέφικτης αθανασίας; Μα, σκάβοντας ξανά και ξανά το ίδιο έδαφος και εξακολουθώντας, όταν επιτέλους αποσπάσει κάποιους καρπούς του, να δοκιμάζει τις ατέρμονες εξορύξεις της.

Η μνήμη, οι τόποι, οι χώροι και ο χρόνος αποτελούν τα άλλα θέματα του Μαυρουδή, φανερά στην προγενέστερη πεζογραφία του και ιδιαίτέρως τονισμένα και στο «Αλάτι του Bad Ischl». Διαποτισμένη από μυρωδιές, προσδιορισμένη από χρηστικά αντικείμενα (ένα πακέτο με αλάτι, παπούτσια, καπέλα, ενδυμασίες, ρολόγια, σπέρτα, τραπεζάκια, ακόμα και μια σκοτωμένη μύγα σε μια φθαρμένη από τον καιρό σελίδα βιβλίου). Όντας επίσης κεντημένη από αιφνίδιες εισβολές του ιστορικού και του συλλογικού στοιχείου (όπως η δίκη του Νίκου Πλουμπίδη ή η τραγική προσωπικότητα του Νίκου Ζαχαριάδη), η μνήμη μοιάζει με κάτι πολύ περισσότερο από ένα βησιμμένο άκουσμα στα πεζά του Μαυρουδή και πλέκει τα μαγικά της δίχτυα (μαγικά επειδή δεν ξέρουμε ποτέ τι όντως θυμόμαστε και πόσο ή πώς το θυμόμαστε) γύρω από κάθε σχεδόν λέξη των κειμένων του. Όσο για τους τόπους και τους χώρους, έχουν μια υλικότητα που διευρύνει το οπτικό πεδίο του παρατηρητή επί τη βάση μιας δέσμης αλληπάλλων φορτίσεων. Φορτίσεις οι οποίες μας οδηγούν σε ένα ακόμα χαρακτηριστικό των πεζών του, των παλαιότερων και ιδίως του σημερινού.

Μιλάμε για το βλέμμα ενός εστέτ, που λατρεύει εξίσου, και το δείχνει ασταμάτητα, όλες τις οπτικές τέχνες συν την πολεοδομία και την αρχιτεκτονική. Ο αισθητισμός δεν πιστεύει σε χρήσεις αλλά σε αξίες, και αυτή είναι και η στάση του Μαυρουδή. Με μία διαφορά: ότι ο δικός του αισθητισμός μοιάζει εξαρχής υπονομευμένος: πρώτον, γιατί κατονομάζεται συνεχώς, και διά της κατονομασίας παράγεται ειρωνική απόσταση, και δεύτερον, επειδή το υψηλό, υπεράνω της πρακτικής ζωής φρόνημά του περιορίζεται από μια έκτυπη αγάπη για την υλικότητα (το βάρος των αντικειμένων για το οποίο συζητούσαμε προτύτερα) και για τη φωνή των πραγμάτων, όπως έλεγε ο Φράνσις Πονζ, ομνύοντας σε μια έστω ιδεαλιστική υλικότητα. Έτσι ο αισθητισμός του Μαυρουδή εξανθρωπίζεται (να σημειώσω πως παλαιότερα επικεντρωνόταν στο σώμα), χωρίς εκ παραλλήλου να αποβάλλει από τον σκληρό του πυρήνα τον θαυμασμό για την ανόθευτη ομορφιά.

ΑΠΕ-ΜΠΕ

Τα πεζά του Μαυρουδή περνούν μέσα από τα είδη του δοκιμίου, του μικροδιηγήματος (ή διηγήματος μπονζάι), του ημερολογίου, του αποφθέγματος, της βιογραφίας, της αυτοβιογραφίας και του ταξιδιωτικού χρονικού

ΣΑΛΟΣ ΣΤΗΝ ΙΤΑΛΙΑ ΜΕ ΤΟ ΟΜΟΦΟΒΙΚΟ ΚΑΙ ΡΑΤΣΙΣΤΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ Ρ. ΒΑΝΑΤΣΙ

Ένας στρατηγός δοκιμάζει τον κυβερνητικό συνασπισμό

Ένα βιβλίο με ομοφοβικό, ξενοφοβικό, ρατσιστικό και σεξιστικό περιεχόμενο που έγραψε ο Ιταλός στρατηγός Ρομπέρτο Βανάτσι έχει μετατραπεί στο πολιτικό έπος του καλοκαιριού στην Ιταλία, ενώ έθεσε σε κίνδυνο την αρμονία μεταξύ της δεξιάς κυβέρνησης συνασπισμού, δημιουργώντας ρήγμα μεταξύ της πρωθυπουργού Τζόρτζια Μελόνι και του αντιπροέδρου της κυβέρνησης Ματέο Σαλβίνι.

Ο υπουργός Άμυνας, Γκούντο Κροσέτο, ένα από τα μέλη της κυβέρνησης που βρίσκονται πιο κοντά στον Μελόνι, έχει εκφράσει την κριτική του για τον στρατιωτικό και έχει υποστηρίξει την αποπομπή του από επικεφαλής του Ιταλικού Στρατιωτικού Γεωγραφικού Ινστιτούτου.

Αντίθετα, ο Σαλβίνι καλωσόρισε τις ιδέες του και τον κάλεσε μάλιστα να συμμετάσχει με το κόμμα του στις ευρωεκλογές του ερχόμενου Ιουνίου, αλλά ο Βανάτσι αρνήθηκε την πρόταση να μπει στην πολιτική. «Το εκτιμώ, αλλά προς το παρόν θα παραμείνω στρατιώτης», δήλωσε.

Πριν από λίγες εβδομάδες, ο Βανάτσι, παρασημοφορημένος στρατηγός του ιταλικού στρατού και πρώην επικεφαλής των αλεξιπτωτιστών της ταξιαρχίας Folgore, κυκλοφόρησε το βιβλίο του *Il Mondo al contrario* [Ο κόσμος ανάποδα], στο οποίο επιτίθεται σε ομοφυλόφιλους, φεμινίστριες, μετανάστες και ακτιβιστές του κλίματος. Η έκδοση -η οποία βρίσκεται στην κορυφή της λίστας των μπεστ σέλερ του Amazon, και χάρη στα πολυάριθμα προβλητικά αποσπάσματά της, έχει προκαλέσει σημαντικές αντιδράσεις στην Ιταλία και στην κυβέρνηση- είχε ως αποτέλεσμα την αποπομπή του στρατηγού από τη θέση του επικεφαλής του Ιταλικού Στρατιωτικού Γεωγραφικού Ινστιτούτου, μιας κρατικής υπηρεσίας αρμόδιας για τη χαρτογραφία.

ΤΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΕΙ

Ο συγγραφέας υποστηρίζει ότι οι «μειονότητες», όπως εκείνες της LGBTQ+ κοινότητας και οι Ιταλοί ξένης καταγωγής, επιβάλλουν στην πλειοψηφία νέους κα-

νόνες που δεν συμμερίζονται. Αναφέρεται στις σύγχρονες συζητήσεις για τα πολιτικά δικαιώματα ως «πλύση εγκεφάλου από εκείνους που επιθυμούν να ευνοήσουν την εξάλειψη όλων των διαφορών, συμπεριλαμβανομένων εκείνων μεταξύ των εθνικών ομάδων, ώστε να αποφύγουν να τις αποκαλούν φυλές» και υπερασπίζεται τις απόψεις του ως «αντικειμενικές αλήθειες» που προκύπτουν από τη «σοφία».

Επίσης, επιτίθεται εναντίον ορισμένων μαύρων Ιταλών αθλητριών επειδή «τα χαρακτηριστικά τους δεν αντιπροσωπεύουν την ιταλικότητα» και λέει ότι οι ομοφυλόφιλοι «δεν είναι φυσιολογικοί». Καταγγέλλει επίσης την ύπαρξη ενός υποτιθέμενου «διεθνούς γκέι λόμπι» που έχει επινοήσει μια συνωμοσία για την «ομαλοποίηση της ομοφυλοφιλίας». Και εκφράζει τη λύπη του για την απαγόρευση όρων «που μέχρι πρόσφατα υπήρχαν στα λεξικά μας», όπως «αντιστροφή, αδερφή, αδερφή, αδερφή ή μικρή κυρία».

Ο υπουργός Άμυνας - πολύ στενός σύμμαχος του Μελόνι, με τον οποίο ίδρυσε τους Αδελφούς της Ιταλίας - χαρακτήρισε

τις απόψεις του Βανάτσι ως «προσωπικές εκρήξεις» και εξήγησε ότι ο στρατός, ο οποίος έχει πάρει αποστάσεις από τις απόψεις του στρατηγού, θα κινήσει πειθαρχική διαδικασία εναντίον του.

Ωστόσο, ο Σαλβίνι, αναπληρωτής πρωθυπουργός και ηγέτης της Λέγκα του Βορρά, έχει συγκρουστεί έντονα με τους συμμάχους του στην κυβέρνηση και έχει υπερασπιστεί πολλές φορές τον στρατιωτικό.

Από τότε που έγινε πρωθυπουργός, η Μελόνι έχει μετριάσει σημαντικά την επιθετική της προσέγγιση και έχει μετριάσει τις ακραίες θέσεις της, αλλά δεν έχει ακόμη μιλήσει για το θέμα. Η θέση της είναι περίπλοκη, καθώς, αφενός, δεν θέλει να χάσει την υποστήριξη των ακροδεξιών ψηφοφόρων. Αλλά, από την άλλη πλευρά, πρέπει να διασφαλίσει την πολιτική και θεσμική ακεραιότητα που απαιτεί η θέση της και επίσης να αποφύγει μια σύγκρουση με την Προεδρία της Δημοκρατίας. Όσοι βρίσκονται κοντά της διαβεβαιώνουν ότι είναι ενοχλημένη με τις ενέργειες του Σαλβίνι, οι οποίες ερμηνεύονται από την αντιπολίτευση και μεταξύ των δικών της συμμάχων ως ελιγμός υπονόμησης του υπουργού Άμυνας.

ΒΛΕΠΟΥΝ «ΡΩΣΙΚΟ ΧΕΡΙ»

Στην Ιταλία, ορισμένοι θεωρούν ότι υπάρχει "ρωσικό χέρι" πίσω από το βιβλίο του στρατηγού με στόχο την αποσταθεροποίηση και τη διάσπαση της δεξιάς εν όψει των επερχόμενων ευρωεκλογών. Αυτό κατήγγειλε ο πρώην συντηρητικός γεροϋσιαστής Φαμπρίτσιο Τσικίτο: «Προσέξτε, όταν πρόκειται για εξωτερική πολιτική, τα πράγματα περνούν από το γκροτέσκο στο σοβαρό. Πίσω από τον στρατηγό υπάρχει ένα ρωσικό χέρι απλωμένο για να διχάσει τη Δεξιά». Σε συνέντευξή του στην εφημερίδα *La Repubblica* συνέχισε λέγοντας: «Ο στόχος είναι να εισαχθούν στο επόμενο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στοιχεία που αντιτίθενται στην ατλαντική ορθοδοξία. Ας μην ξεχνάμε ότι ο Πούτιν ήταν ο πρώτος παγκόσμιος ηγέτης που αντιλήφθηκε τη δυνατότητα να επηρεάζει και να αποσταθεροποιεί τις φιλελεύθερες δημοκρατίες μέσω της αδιάστακτης χρήσης του Διαδικτύου».

Οι «25+1
ρετρό
ιστορίες»

ΚΑΙ
«Οι «αποστάτες»
τα ρέντζελα και
οι δήμαρχοι»

Οι δύο
εκδόσεις
του Τύπου
Ιωαννίνων
και της
ΣΧΗΜΑ
ΚΟΙΝΣΕΠ
είναι ξανά
εδώ, στα
βιβλιοπωλεία
των
Ιωαννίνων

Από Δοβρά, Ασπράγγελοι

[ΤΗΣ **ΒΑΡΒΑΡΑΣ ΑΓΓΕΛΗ**]

Οι Ασπράγγελοι είναι από τα χωριά του Ζαγορίου, και το πιο κοντινό στην πόλη των Ιωαννίνων.

Η παλιά ονομασία του χωριού, μέχρι το 1927, ήταν Ντοβρά ή Δοβρά. Το τοπωνύμιο προέρχεται από ολάβικο επίθετο που σημαίνει «καλός» (ντόμπρος).

Όσο για τη σημερινή ονομασία, το χωριό την πήρε από τη Μονή Ασπραγγέλων η οποία χτίστηκε το 1470. Ωστόσο, φέρεται να προϋπήρχε ένας μικρός οικισμός «Ασπραγγέλια» (ίσως από το όνομα του πρώτου οικιστή).

Για τη δημιουργία του χωριού Ντοβρά, υπάρχει μια ωραία ιστορία, η οποία δεν έχει εξακριβωθεί από γραπτές πηγές. Αποτελεί μια ιστορία όμως που καταγράφηκε ως προφορική παράδοση και στην «Ηπειρωτική Εστία» το 1961 από τον Αν. Ευθυμίου. Ήταν μια αφήγηση ενός τσομπάνου, του Γάκη Πρίντζα, εν έτει 1954 από το πρώην Κοσάρτσικο. Το Κοσάρτσικο ήταν ένα χωριό κοντά στην ευρύτερη περιοχή της Κόνιτσας που δεν υπάρχει πια. Η προηγούμενη δε ονομασία του ήταν Ντοβρά.

Σύμφωνα με την αφήγηση, οι κάτοικοι του χωριού αυτού της Κόνιτσας μετοίκησαν στο Ζαγόρι, και συγκεκριμένα στον τόπο που θα έπαιρνε την ονομασία «Ντοβρά». Η μετοίκηση ήρθε ως αποτέλεσμα ενός φονικού σε ένα πανηγύρι, την ημέρα του Αγίου Νικολάου, στις 20 Μαΐου (ανακομιδή λειψάνων), την περίοδο της οθωμανοκρατίας.

Μια όμορφη γυναίκα, ο άντρας της οποίας ήταν φυγόδικος, εμφανίστηκε στο πανηγύρι, με τον επικεφαλής της οθωμανικής αρχής της περιοχής να τη σπκώνει με το ζόρι για χορό. Λίγη ώρα αργότερα, μια τουφεκιά ακούστηκε. Ο Οθωμανός έπεσε νεκρός από το όπλο του άντρα της όμορφης γυναίκας. Το γλέντι χάλασε μεμιάς.

Για τους χωριανούς, η φυγή ήταν μονόδρομος, γνωρίζοντας ότι θα ακολουθήσουν αντίποινα. «Οι μισοί σταμάτησαν στο Ζαγόρι κι έφιακαν την καινούργια Ντοβρά που βρίσκεται' ως τα σήμερα, κι οι άλλοι μισοί, ή λιγώτεροι, τράβηξαν για μακριά και καταστάλαξαν στην Πόλη ύστερ' από χρόνια» αναφέρει ο αφηγητής.

Κατά την ύστερη οθωμανική περίοδο, η Ντοβρά ήταν από τα πιο παραγωγικά χωριά του Ζαγορίου. Ο λόγιος Ιωάννης Λαμπρίδης (1839-1891) γράφει στα «Ζαγοριακά» του: «Από δε της γ' δεκαετηρίδος (1830) μέχρι του νυν ακμάζουσιν ιδίως τα χωριά Δοβρά το πάντων ολβιώτερον...» (όλβιος=ευδαίμων).

Οι Ασπράγγελοι είναι ένα από τα χωριά που κάπκαν από τους Ναζί τον Ιούλιο του 1943

ΠΗΓΕΣ:

Οικονόμου Κώστας, «Τα οικωνύμια του νομού Ιωαννίνων-Γλωσσολογική εξέταση», Ιωάννινα, 2002
Καψάλης Ιω. Φωκίων, «Δοβρά-Της αλήστου μνήμης», Ιωάννινα, 2015
Ηπειρωτική Εστία, τεύχος 110, 1961

Τη σημερινή ονομασία, το χωριό την πήρε από τη Μονή Ασπραγγέλων η οποία χτίστηκε το 1470. Ωστόσο, φέρεται να προϋπήρχε ένας μικρός οικισμός «Ασπραγγέλια» (ίσως από το όνομα του πρώτου οικιστή).

